Pytania do legendy (z przykładowymi odpowiedziami)

- Komu pomógł Mikołaj? *(biednemu tacie i jego trzem córkom)*
- Dlaczego dał prezent po cichu? *(nie chciał, żeby go chwalono; chciał, żeby rodzinie nie było przykro)*
- Jak można dziś komuś pomóc po cichu – bez pieniędzy? *(posprzątać czyjąś ławkę, pożyczyć kredkę, zaprosić do zabawy)*

Zabawa „Mikołaj po cichu”

Dzieci siedzą w kręgu z zamkniętymi oczami. Nauczyciel dotyka ramienia jednego dziecka – to „Mikołaj”. „Mikołaj” chodzi cicho za kręgiem i kładzie woreczek z papierowymi monetami za plecami wybranej osoby, po czym wraca na miejsce. Na sygnał dzieci otwierają oczy; osoba z woreczkiem zgaduje (trzy próby), kto był Mikołajem. Kto nie chce zgadywać, mówi „pas” i zostaje kolejnym Mikołajem. 3–4 rundy.

Przebieg zajęć

Czas	Faza	Co robi nauczyciel	Co robią uczniowie
0–5 min	Krąg i rundka	• Zaprasza do kręgu. Przypomina zasady: mówi jedna osoba, można powiedzieć „pas”. • Rozpoczyna rundkę: „Kiedy ktoś zrobił dla mnie coś miłego, poczułem / poczułam…”.	• Kończą zdanie albo mówią „pas”.
5–13 min	Legenda o sakiewkach w oknie	• Opowiada legendę, pokazując woreczek z monetami. Mówi, że to legenda – opowieść sprzed wielu lat. • Zadaje pytania do legendy (lista w scenariuszu).	• Słuchają. Odpowiadają na pytania. • Mówią, dlaczego Mikołaj chciał pomóc po cichu.
13–20 min	Zabawa „Mikołaj po cichu”	• Prowadzi 3–4 rundy zabawy. Pilnuje, by Mikołajem był za każdym razem ktoś inny.	• Bawią się; zgadują, kto był Mikołajem.
20–30 min	Kto daje, a kto bierze?	• Rozdaje kartę „Kto daje, a kto bierze?”. Czyta polecenia. Omawia zadania z dziećmi. • Na tablicy zapisuje pomysły dzieci: „Dobre uczynki bez sklepu”.	• W parach rozwiązują zadania 1–2. • Podają pomysły na dobre uczynki do listy na tablicy.
30–40 min	Tajny pomocnik – losowanie	• Wyjaśnia akcję: każdy losuje imię osoby, dla której do dnia akcji zrobi po cichu jeden dobry uczynek. Nie kupujemy prezentów. • Chodzi z pudełkiem; zaznacza na kartce, kto kogo wylosował (kto wylosuje siebie, losuje jeszcze raz).	• Losują imię i nikomu go nie zdradzają. • Wybierają uczynek z karteczek albo z tablicy i rysują go na kartce „Twój tajny pomocnik”.
40–45 min	Podsumowanie w kręgu	• Wraca do pytania: „Co można dać, jeśli nie kupujemy prezentu?”.	• Kończą zdanie: „Mogę komuś dać…” (np. uśmiech, pomoc, czas) albo mówią „pas”.

Powiązania z podstawą programową i programem wychowawczo-profilaktycznym

- N26, cz. IV – zagadnienia zajęć z wychowawcą: „tworzenie dobrych relacji w różnych społecznościach" (pkt 1), „kształtowanie kompetencji społecznych i rozwijanie uważności na potrzeby różnych osób i grup" (pkt 6)
- Polski IV–VI 1.4, 1.5 (N26, kl. IV) – „wyraża swoje potrzeby, emocje i uczucia w sposób zrozumiały, adekwatny do sytuacji i akceptowany społecznie"; „stosuje zasady grzeczności językowej"
- Kompetencje przekrojowe 5.2.a (N26, kl. IV) – „w sposób otwarty i życzliwy odnosi się do potrzeb innych osób i grup"
- Polski IV–VI II.3.7 (S24, kl. V–VI) – „rozumie, na czym polega etykieta językowa i stosuje jej zasady"
- Kierunki polityki oświatowej 2026/2027 – nr 2 – „kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych"

Zajęcia z wychowawcą nie mają własnej podstawy programowej. Kody: N26 – podstawa z 2026 r. (Dz.U. 2026 poz. 378), w roku szkolnym 2026/2027 w klasach I i IV; S24 – podstawa z 2017 r. w brzmieniu Dz.U. 2024 poz. 996, w klasach II–III i V–VIII. Edukację zdrowotną w roku szkolnym 2026/2027 w klasach IV–VIII realizuje się według N26 w brzmieniu Dz.U. 2026 poz. 958 (EZ). Wpisz też cel z programu wychowawczo-profilaktycznego swojej szkoły (art. 26 Prawa oświatowego).

Kryteria sukcesu

- Umiem podać jeden fakt i jedną legendę o świętym Mikołaju.
- Znam co najmniej dwie regionalne postacie, które przynoszą prezenty.
- Wiem, kim jest wolontariusz.
- Mam swoje zadanie w klasowej akcji.

Legenda i fakty – do opowiedzenia

Opowiedz w 2–3 minuty: Mikołaj żył w IV wieku w mieście Myra (dziś Demre w Turcji) i był tam biskupem. Pewnych faktów o nim jest niewiele, za to legend – bardzo dużo. Najbardziej znana: ubogi ojciec trzech córek nie miał za co zapewnić im przyszłości. Mikołaj nocą trzy razy wrzucił przez okno sakiewkę ze złotem, a gdy ojciec go rozpoznał, prosił o milczenie. W 1087 r. żeglarze z Bari wywieźli szczątki Mikołaja do Włoch – do dziś są w bazylice w Bari.

Pytanie do klasy: **Co w tej opowieści jest pewne, a co jest legendą? Skąd to wiemy?** *(Pewne: biskup Miry, IV wiek, przewiezienie do Bari w 1087 r. Legenda: szczegóły historii o sakiewkach.)*

Dzień Wolontariusza – do rozmowy

5 grudnia to Międzynarodowy Dzień Wolontariusza – ustanowiło go Zgromadzenie Ogólne ONZ w 1985 r. Wolontariusz to osoba, która dobrowolnie i bez zapłaty pomaga innym.

Pytania: Czym różni się wolontariat od prezentu? *(prezent dajemy zwykle bliskim; wolontariat to pomoc także obcym, często dłuższa, zaplanowana)*. Gdzie w naszej okolicy przyda się pomoc? Co mogą zrobić uczniowie klas IV–VI – bezpiecznie i za zgodą dorosłych?

Mit i fakt – do omówienia

Mit: „Czerwonego Mikołaja wymyśliła Coca-Cola".

Fakt: Thomas Nast rysował Mikołaja (m.in. w czerwieni) w „Harper's Weekly" od 1863 r., ok. 70 lat przed reklamami z 1931 r.; czerwony strój widać też na okładkach czasopism z przełomu XIX i XX w. Sama firma przyznaje to na swojej stronie. Reklamy Sundbloma (od 1931 r.) zrobiły coś innego: przez trzy dekady pokazywały ten sam ciepły, pulchny wizerunek milionom ludzi – i ten obraz wygrał z innymi.

Pytanie: **Dlaczego mit o Coca-Coli jest tak popularny?** *(prosta historia, znana marka, łatwo ją powtórzyć; brzmi jak „ujawnienie tajemnicy")*

Przebieg zajęć

Czas	Faza	Co robi nauczyciel	Co robią uczniowie
0–5 min	Ankieta z ręki	• Zadaje pytanie: „Kto słyszał, że to Coca-Cola wymyśliła czerwonego Mikołaja?". Liczy ręce, zapisuje wynik.	• Podnoszą rękę albo nie.
5–15 min	Oś czasu	• Rozdaje grupom pocięte kartki osi czasu (bez dat). Prosi o ułożenie w kolejności. • Odsłania poprawną kolejność z datami.	• W grupach układają oś czasu. • Porównują z poprawną wersją; mówią, co ich zaskoczyło.
15–22 min	Mit czy fakt?	• Omawia mit o Coca-Coli (tekst w scenariuszu). Pyta, dlaczego ten mit jest popularny. • Rozdaje kartę „Mit czy fakt?".	• Rozwiązują zadanie 1. • Zastanawiają się, jak sprawdzić podobne „rewelacje" (źródło, data, kto mówi).
22–32 min	Reklama pod lupą	• Pokazuje przykład reklamy (z karty albo przyniesiony). Wyjaśnia chwyty: presja czasu, „wszyscy to mają", wywoływanie wzruszenia, zniżka.	• W parach rozwiązują kartę „Reklama pod lupą". • Podają przykłady chwytów z reklam, które znają.
32–41 min	Świadome dawanie i wolontariat	• Mówi o Dniu Wolontariusza (5 grudnia) i przedstawia trzy warianty akcji klasowej. • Pyta: „Jak zorganizować Mikołajki, żeby nikt nie poczuł się wykluczony?".	• Rozmawiają o wariantach; głosują (jeden głos na osobę). • Kartę „Świadome dawanie" wypełniają na zajęciach.
41–45 min	Podsumowanie	• Wraca do pytania z początku zajęć. Ponawia ankietę z ręki o micie.	• Kończą zdanie na karteczce (bez podpisu): „Dawanie ma sens, kiedy…".

PIERWSZA ŁAWKA

Prezent bez sklepu

Imię ..... Klasa ..... Data .....

Pamiętaj: Najlepszy prezent to taki, który pokazuje: myślę o tobie.

1 Przeczytaj zdania. Zaznacz P – prawda albo F – fałsz.

1. Prezent można zrobić samemu.	P	F
2. Prezent zawsze trzeba kupić w sklepie.	P	F
3. Pomoc w sprzątaniu też może być prezentem.	P	F
4. Drogi prezent zawsze cieszy bardziej.	P	F

2 Narysuj prezent bez sklepu, który dasz komuś bliskiemu albo komuś z klasy. Podpisz, co to jest.

PIERWSZA ŁAWKA

Kto przynosi prezenty?

Imię _____ Klasa _____ Data _____

Pamiętaj: W różnych regionach Polski prezenty w Wigilię przynoszą różne postacie. Źródła różnią się w szczegółach.

1 **Połącz postać z regionem, w którym najczęściej przynosi prezenty w Wigilię. Wpisz literę.**

1. Gwiazdor	a) Wielkopolska, Kujawy, Kaszuby
2. Aniołek	b) Małopolska, Podkarpacie
3. Dzieciątko	c) części Śląska
4. Dziadek Mróz	d) wschodnie krańce Polski

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

2 **Kiedy przypada Międzynarodowy Dzień Wolontariusza?**

A. 24 grudnia **B.** 6 grudnia **C.** 1 czerwca **D.** 5 grudnia

PIERWSZA ŁAWKA

PIERWSZA ŁAWKA · MIKOŁAJKI · KLASY VII–VIII

Świadome dawanie

5 XII
wolontariat

Imię _____ Klasa _____ Data _____

Pamiętaj: Dawanie ma sens, gdy odpowiada na potrzebę drugiej osoby, a nie na presję.

1 **Która zasada klasowych Mikołajek najlepiej chroni przed wykluczeniem?**

A. Kto nie przyniesie prezentu, nie bierze udziału.

B. Wychowawca ma zapasowe upominki, a limit kwoty ustala klasa z rodzicami.

C. Każdy kupuje prezent, na jaki go stać.

D. Prezenty pokazujemy wszystkim i porównujemy.

2 **Opisz pomysł na klasową akcję wolontariatu (4–5 zdań).**

- komu pomagamy i dlaczego
- co konkretnie robimy
- kto z dorosłych pomaga
- jak sprawdzimy, czy pomoc była potrzebna

PIERWSZA ŁAWKA

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Mikołajki – pakiet 3 scenariuszy z kartami pracy i quizem (klasy 1–3, 4–6 i 7–8)

Podgląd pokazał 6 z 46 stron. Pełna wersja: 46 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Mikołajki – scenariusz zajęć „Mikołaj to ktoś, kto daje”, akcja dobrych uczynków, quiz i karty pracy, klasy 1–3
- Mikołajki – scenariusz godziny wychowawczej „Mikołaj, marketing i dawanie”, akcja klasowa, quiz i karty pracy, klasy 7–8
- Mikołajki – scenariusz godziny wychowawczej „Dobro, które rozdajemy”, akcja pomocy, quiz i karty pracy, klasy 4–6

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/mikolajki-pakiet-scenariuszy-klasy-1-8